

НОВИНИ

КОНФЛІКТИ

ПОЗИЦІЯ

ДУМКА

ПОДІЇ

ВІЙНА

ВІДЕО

БЛОГИ

Головна > Статті > Конфлікти > Кримінал > Інструкції з Москви та мільйони рублів: як РФ фінансувала закон Ківалова-Колесніченка для витіснення української мови

Інструкції з Москви та мільйони рублів: як РФ фінансувала закон Ківалова-Колесніченка для витіснення української мови

[Читати на руском](#)[Read in English](#)

Інструкції з Москви та мільйони рублів: як РФ фінансувала закон Ківалова-Колесніченка для витіснення української мови

Росія виділяла кошти на просування так званого мовного закону Ківалова-Колесніченка, який де-юре надавав російській мові статус регіональної в Україні, а де-факто наближав її вагу до державної. Фінансування надходило й до, й після ухвалення закону та спрямовувалося на публічні заходи, статті в медіа та друквані матеріали для української громадськості та міжнародних інституцій, створені, зокрема, щоб чинити «політичний тиск на українську владу».

Це встановили «Схеми» (Радіо Свобода), проаналізувавши та верифікувавши документи витоку з «Правфонду» – російської державної організації «з підтримки співвітчизників за кордоном».

Співавтори мовного закону, тодішні народні депутати від Партії регіонів Вадим Колесніченко та Сергій Ківалов, на прохання ЗМІ про коментар не відповіли.

Важливі новини

24.04.2026

Дроновий бізнес із «дахом»? як Олексій Бабенко вибудував мережу зв'язків із поліцією, суддями та лю...

#ВПК #Угрюй #Ноктіс

16.04.2026

Розробник ракет «Фламінго» Денис Штілєрман зберігає бізнес у Росії та захищає інформацію про свою д...

#СІБ #Война #Війна

ЯК ОБИЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті

По переглядам

По коментарям

- 17:45 ДСНС евакуувала двох жителів зі Святогірської громади, серед них – маломобільна жінка
- 17:39 Тисяча фіктивних опікунів: у Києві викрили масштабну схему ухилення від мобілізації через РДА
- 17:34 Лондонська мережа Епштейна: BBC викрило таємні квартири, де фінансист утримував жінок під носом у поліції
- 17:28 У Хмельницькому сталася стрілянина у дворі будинку: поліція затримала підозрюваного
- 17:24 Захист Галущенко заявив, що ВАКС не врахував його «значний внесок у розвиток держави»
- Підпишіться на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- 17:20 У Москві помер російський пропагандист Олексій Піманов

У 2012 році розгляд закону про засади мовної політики, який у суспільстві стали називати за прізвищами його авторів, Ківалова та Колесніченка, викликав бійки в парламенті й вуличні протести, та попри це він набув чинності. Він запроваджував статус «регіональних» для мов, якими говорять понад десять відсотків жителів на певній території. Як результат, російська стала регіональною у 13 із 27 територіальних одиниць України.

ЗМІ ж встановили, що Колесніченко отримував кошти від «Правфонду» на заходи з підтримки цього мовного закону як до, так і після його ухвалення в парламенті.

Зокрема, у лютому 2012-го, за пів року до того, Колесніченко звернувся до «Правфонду» з проханням надати 1,9 мільйона рублів (близько 65 тисяч доларів на той час) на написання, друк та поширення альтернативного офіційному звіту про нібито невиконання Україною міжнародного договору Ради Європи. Це – «Європейська хартія з регіональних мов», яка діє в Україні з 2006 року й захищає мови, що опинилися під загрозою зникнення. Серед таких в Україні на той час була й російська, доки у 2025 році Верховна Рада не виключила її з цього переліку.

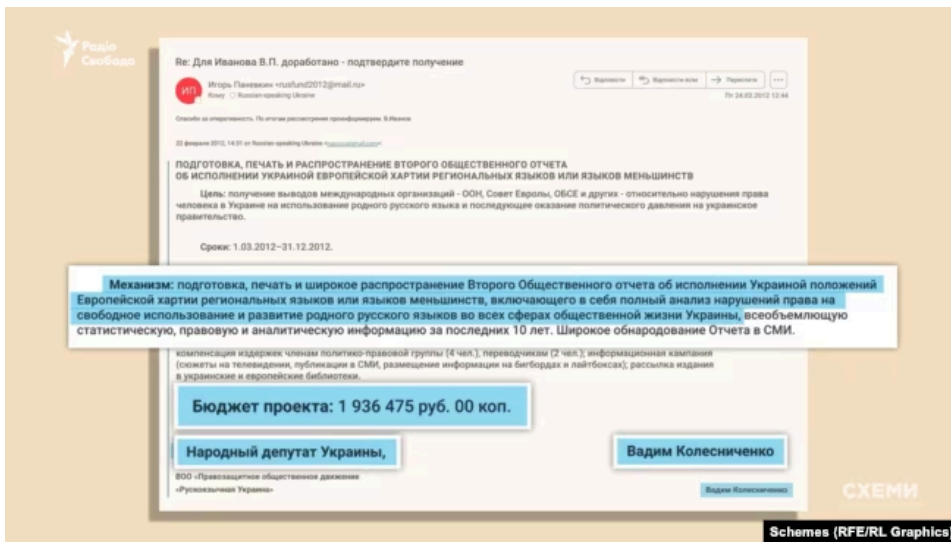
- 17:15 СБУ затримала чотирьох проросійських агітаторів у різних регіонах України 📷
- 17:10 Китай поступово закріплюється на окупованих територіях України, – The Insider 📷 📺
- 17:04 Пенсії у 157 тисяч мало: 36-річний експрокурор з Николаєва Дмитро Казак вимагає через суд ще 5 мільйонів «недоплаченої» зарплати 📷
- 16:58 **Ситуація на фронті: понад 110 бойових зіткнень за день, окупанти масовано атакують на Покровському та Костянтинівському напрямках**
- 16:53 Російські дрони атакували центр Балаклії: є загибла та влучання в житловий будинок
- 16:48 Без «червоних ліній»: Кая Каллас закликала ЄС посилити санкційний тиск на Росію
- 16:42 Суд підтвердив штраф у 3 мільйони гривень щодо магазину YABLUKA через необліковану техніку Apple
- 16:37 «Управлінський сором»: Командування Об'єднаних сил відреагувало на жахливі умови та голод у 14-й ОМБр
- 16:32 **У Києві жінка провалилася в яму через аварію на магістральному трубопроводі** 📺
- 16:28 СБУ викрила агента ГРУ РФ на Донеччині, який коригував удари по Краматорську
- 16:23 Володимир Зеленський показав перші фото нового обміну: додому повернулися 193 захисники 📷
- 16:19 **Урок «Міндчгейту»: Посол ЄС назвала перезавантаження держкомпаній головним запобіжником корупції**
- 16:14 В уряді Угорщини вперше з'явиться незрячий міністр, – Мадяр
- 16:09 УАФ визначилася з двома головними претендентами на крісло Реброва
- 16:05 «Необґрунтовано та недоречно»: Індія відповіла Трампу на слова про «пекельну діру»
- 16:00 «Знати не хочу»: у мережі з'явилося відео, як представники ТЦК мобілізують фермерів прямо з тракторів 📺

Теги новин

COVID-19 агресия России Атака **Війна**

Война ВСУ Вторжение

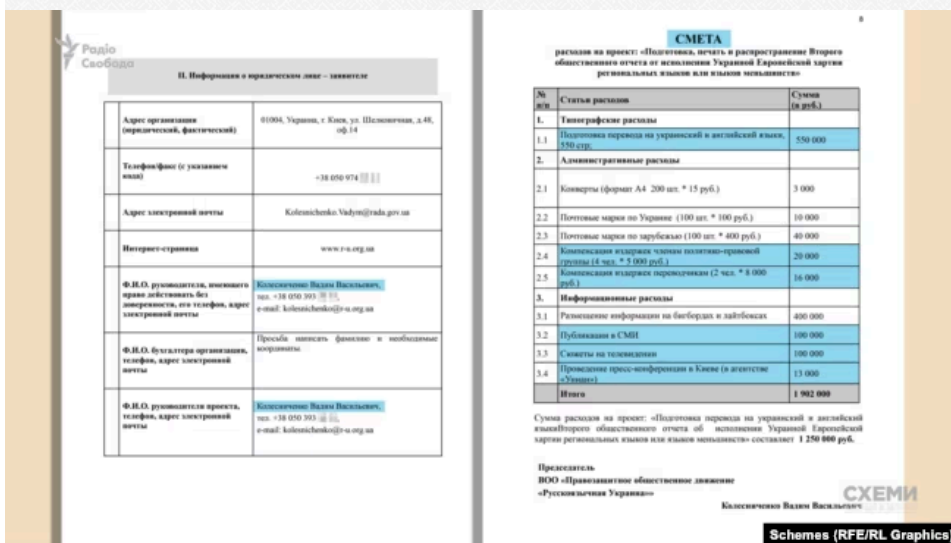
Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавірус Коррупция

Мовний закон «Ківалова-Колесніченка» саме спирався на цю хартію як на інструмент популяризації російської в Україні, зазначили опитані журналістами науковці.

«Він був прописаний так, що насправді російську мову можна було вживати не поряд з українською мовою, а замість української мови», – пояснив дослідник мовної політики Володимир Кулик у розмові зі ЗМІ.

«Правфонд» затвердив заявку Колесніченка та надав 1,2 мільйона рублів (майже 41 тисячу доларів) – трохи менше від запитуваної суми. Згідно з грантовою заявкою, доступ до якої отримали ЗМІ, гроші мали витратити на публікацію у форматі книги та переклад звіту двома мовами – українською та англійською – гонорари експертам та перекладачам, а також масштабну інформаційну кампанію: сюжети на телебаченні та статті у пресі.

ЗМІ встановили, що, крім грошей, Москва давала Колесніченку вказівки про те, що саме писати у своєму «громадському звіті» для Ради Європи. Інструкції депутату Верховної Ради надходили особисто від тодішнього керівника «Правфонду» Ігоря Панєвкіна.

У листуванні згадується і можливість залучення Міністерства закордонних справ РФ до перекладу документа англійською мовою. В одному зі своїх листів до Панєвкіна Колесніченко прямо вказує мету цього звіту – політичний тиск на українську владу.

Напад Росії на Україну

Нападение России на Украину оккупанты оккупанты Порошенко Путин Россия сбу США Украина Украина ЧП Эпидемия коронавируса

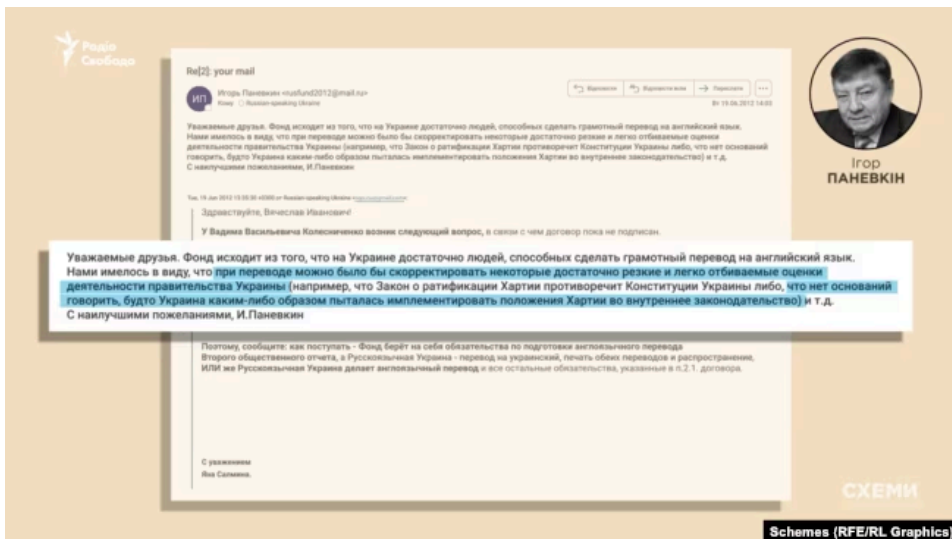
Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

Schemes (RFE/RL Graphics)

У звіті нардепа для Ради Європи, наприклад, йшлося про відсутність для російської мови квот на радіо- та телемовлення та брак російськомовних шкіл, то у офіційному звіті від української влади навпаки підкреслювалося, що російська майже витіснила українську в різних сферах життя великих міст, і підтримка російської зберігає тоталітарну політику СРСР.

Таблиця 10
про загальну частку державної мови в ефірі
телеорганізацій загальнонаціонального мовлення
(з урахуванням субтитрування)

ТРО	Загальна частка державної мови в ефірі ТРО			
	Жовтень 2008	Березень 2009	Березень 2010	Березень 2011
1+1	75,7 %	72,9 %	78,0 %	80,5 %
5 канал	99,1 %	99,0 %	94,0 %	94,5 %
ICTV	70,0 %	68,0 %	77,0 %	84,4 %
ЕРА	100,0 %	98,0 %	100 %	96,9 %
ІНТЕР	64,9 %	61,0 %	67,6 %	81,1 %
М1	100,0 %	100,0 %	100 %	82,5 %
ТРК Україна	61,4 %	55,3 %	52,0 %	95,0 %
Новий канал	71,5 %	74,0 %	72,5 %	92,0 %
Середня частка державної мови в ефірі ТРО	80,3%	78,5%	80,1%	88,3%

Таблиця наочно демонструє тенденцію до збільшення частки української (державної) мови в ефірі телебачення на восьми основних українських каналах (1+1, 5 канал, ICTV, Ера, Інтер, М1, ТРК Україна, Новий канал) згідно з даними:

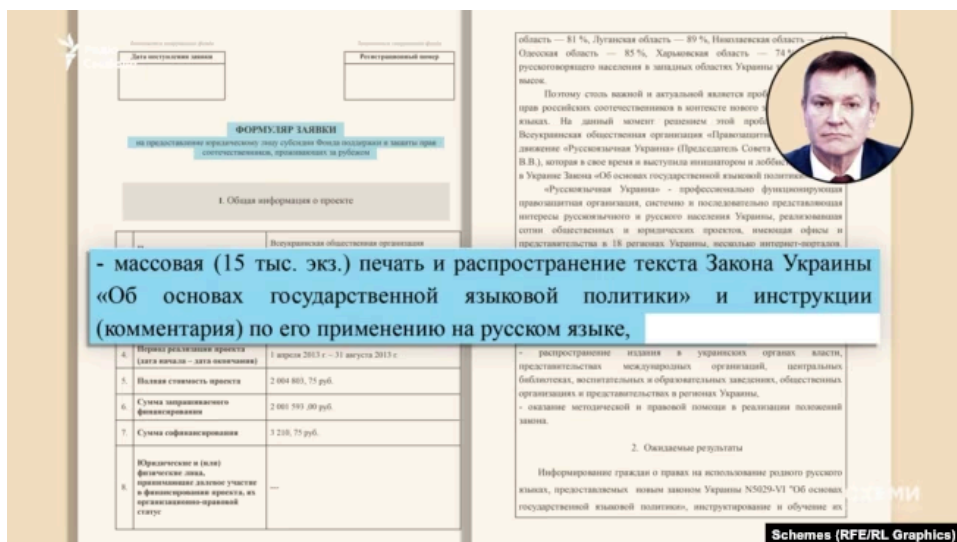
СХЕМИ

Schemes (RFE/RL Graphics)

Співавтором звіту Колесніченка був його помічник Руслан Бортнік, а вступне слово написав його політичний соратник по Партії регіонів Сергій Ківалов. Останній на запитання журналістів не відповів, а Бортнік зазначив, що про залучення Колесніченком грошей на цей звіт з РФ не знав.

У розслідуванні йдеться, що це не єдина субсидія, яку український парламентарій отримав від російського державного фонду для просування свого мовного закону.

Вже після його ухвалення, у 2013 році, «Правфонд» надав Колесніченку ще понад два мільйони рублів (близько 65 тисяч доларів). На цей раз, на видання брошури «для російських співвітчизників» в Україні з інструкціями про те, як застосовувати мовний закон, який тоді тільки набув чинності. Пояснювалося у брошурі, зокрема, як використовувати російську у діловодстві, судах та освіті замість української.

Schemes (RFE/RL Graphics)

Згідно з документами витоку, які проаналізували журналісти, поширювати профінансовану російським фондом брошуру мали серед держорганів України та міжнародних організацій, а також презентувати для громадськості у Києві в пресцентрі інформаційного агентства УНІАН за участі ще одного співавтора мовного закону – Сергія Ківалова. Проте захід відтермінували, і Ківалова на ньому замінив Михайло Товт, колишній нардеп і тодішній працівник Академії наук України, який був співавтором брошури зі застосування мовного закону, йдеться у розслідуванні.

Євген Малопетка (UNIAN)

Михайло Товт та Вадим Колесніченко
 Брошуру Товт писав разом зі Степаном Черничком, тодішнім проректором Закарпатського угорського інституту, а нині – ректором цього навчального закладу і депутатом Закарпатської обласної ради від Партії угорців України.

Журналісти отримали та проаналізували цей документ. Згідно з розслідуванням, автори брошури заохочували використання російської у сфері надання послуг – наприклад, обстоювали право «офіціанта обслуговувати клієнтів винятково російською, бо відвідувач сам обрав цей заклад».

Згідно з документами витоку з "Правфонду", за написання цих коментарів до брошури Черничко і Товт отримали по 5000 гривень (на той час 600 доларів).

Журналісти звернулися до Товта та Черничка по коментар.

Чинний депутат Закарпатської облради Черничко зазначив, що не знав, хто фінансував брошуру, співавтором якої він був. А на запитання журналістів про подяку російському фонду, висловлену на першій сторінці брошури, відповів: «Не можу і не хочу коментувати». Втім, згодом у своєму листі до редакції Черничко уточнив, що «подяка сформульована не від імені авторів, а від імені окремої організації (Вадима Колесніченка «Російськомовна Україна – ред.)» і що ця подяка «не є заявою співавторів».

Товт, якого сьогодні у медіа згадують як конституційного юриста і очільника благодійного фонду «Свалявський меморіальний парк», у розмові з журналістами також заявив, що не знає хто фінансував брошуру про використання російської мови: «Я такого не пригадую, хто її фінансував. Я тоді працював у багатьох проектах».

Він додав: «Я не заперечую, що це фінансувалося тим фондом. Можливо, вони і фінансували. Щодо використання в сучасних умовах російської мови в Україні, безумовно, моя позиція змінилася. А в цілому моя позиція щодо повних прав національних меншин, безумовно, не змінилася».

У лютому 2014 року, після втечі Віктора Януковича до Росії, Верховна Рада України проголосувала за скасування «закону Ківалова-Колесніченка». Втім, чинності це рішення не набуло, адже тодішній в.о. президента Олександр Турчинов відмовився його затверджувати, поки не буде ухвалено нового, альтернативного мовного закону.

Лише у 2018 році Конституційний суд визнав «закон Ківалова-Колесніченка» неконституційним.

Теги: Черничко Степан Товт Михайл Бортник Руслан МЗС РФ МЗС Росії МИД РФ МИД России Совет Европы
Рада Європи Паневкин Игорь Правфонд Верховная рада Верховна рада Кулик Володимир Кулик Владимир
Партія регіонів Партия регионов Закон Кивалов Сергей Колесніченко Вадим Колесниченко Вадим Кивалов
закон Кивалова – Колесніченко Росийские спецслужбы Російські спецслужби російская пропаганда
російська пропаганда Росія Россия

Марія Войтенко

ОГЛЯДАЧ НОВИН

🕒 24 квітня 2026 г., 11:21 👁 Переглядів: 1938

💬 Коментарі: 0

Роздрукувати

Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна

Про нас
Статті
Архів
Закони
Контакти

Новини

Рейдерство
Корупція
Економіка
Новини світу

Конфлікти

Політика
Корпоративні
конфлікти
Кримінал

Позиція

Коментарі
Різне

Думка

Політика
Економіка

Події

Відео

Війна

Блоги

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook

Twitter

YouTube

RSS-підписка

Email-розсилка

Мобільна версія